

Recreatieparken

Inspectieresultaten 2020

Recreatieparken zijn locaties waar grote hoeveelheden mensen in contact komen met horecagelegenheden & attractie- en/of speeltoestellen. De grote aantallen mensen en hoge dichtheid aan toestellen en horeca zorgt voor een vergrote kans op een incident.

De NVWA houdt toezicht op de naleving van Europese en Nederlandse wetgeving(en) met betrekking tot voedsel- en productveiligheid. De veiligheid van attractie- en speeltoestellen is geregeld in het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS). Om de voedselveiligheid te borgen moeten horecagelegenheden onder meer voldoen aan de hygiëneverordening (Verordening (EG) nr. 852/2004).

De NVWA heeft het (jaarlijks) terugkerende project Recreatieparken gestart vanuit risicogericht toezicht. Op deze wijze wordt getracht met minimale middelen een zo groot mogelijke groep consumenten te beschermen en de naleving te vergroten. Corona heeft in 2020 impact gehad op de uitvoering. Het grootste deel van het jaar waren de parken gesloten waardoor er slechts enkele horeca-inspecties zijn gedaan (geen actieve horeca). De inspecties op de attractie- en speeltoestellen zijn wel doorgedaan. Deze factsheet is dan ook voornamelijk gericht op het toezicht vanuit het WAS.

Scope

Recreatieparken is een verzamelterm en omvat onder andere dierentuinen, attractieparken, vakantieparken en (grote) evenementen. Het zijn locaties waar met toezicht op het risicomanagementsysteem invloed uitgeoefend kan worden op de veiligheid en naleving van de wetgeving. Aangevuld met bedrijven die vanwege mogelijke risico's (bezoekersaantallen, aanwezige toestellen) meegenomen worden in het bedrijfstoezicht.

Risico's

Hoewel het in de meeste gevallen goed gaat, kunnen de gevolgen bij het niet-naleven van de wettelijke regels groot zijn: onderdelen van toestellen kunnen afbreken of beschadigd raken, toestellen kunnen onjuist zijn opgesteld, elektrische veiligheid kan ontoereikend zijn. Dit kan tot uiteenlopende letsels leiden, zoals snijwonden, beknelling, botbreuken, amputatie, elektrisering, hoofdletsel en in het ergste geval een ongeval met dodelijke afloop.

Binnen de horeca kunnen producten bedorven, verontreinigd door ongedierte of op een andere manier ongeschikt zijn voor menselijke consumptie. Hierdoor zou bij nuttigen de consument ziek kunnen worden of in het ergste geval overlijden.

Wettelijk kader

De veiligheid van attractie- en speeltoestellen is geregeld in het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS). De veiligheid van voedsel is geborgd aan de hand van verschillende wettelijke voorschriften. In de hygiëncode is vastgelegd hoe een ondernemer zich hieraan kan houden.

Werkwijze

Niet alle recreatieparken worden elk jaar bezocht. Uit de bij de NVWA bekende recreatieparken wordt een selectie gemaakt voor ieder project. Het betreft een risicogerichte selectie, onder andere gebaseerd op resultaten uit het verleden, vertrouwen in de gebruikte risicomanagementsystemen en de verstreken tijd sinds de laatste inspectie. De geselecteerde parken worden tijdens het project bezocht en geïnspecteerd.

Tijdens de inspectie wordt een algemeen beeld opgemaakt van het geïnspecteerde park. Dit houdt in dat niet alle aanwezige toestellen worden onderzocht. Per park wordt een steekproef van toestellen bekeken. Het aantal bekeken toestellen wordt bepaald door de aanwezige inspecteur(s). Deze moeten ervan overtuigd zijn dat de steekproef een representatief beeld geeft van het gehele park.

Indien onvoldoende aan de wettelijke eisen wordt voldaan, dan neemt de NVWA maatregelen om de overtreding te doen beëindigen. De insteek is dat overtredingen in het bestuursrecht worden afgedaan. Waarschuwingen, beschikkingen (bijvoorbeeld een eis tot herstel) en/of het opleggen van boetes zijn de meest gebruikte middelen. Afhankelijk van de ernst van de overtreding kan er ook vanuit het strafrecht worden opgetreden via het opmaken van een proces-verbaal.

Wettelijke eisen

De wettelijke eisen voor de attractie- en speeltoestellen zijn te vinden in het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS) en onderliggende ministeriële regeling. Deze eisen kunnen voor recreatieparken worden samengevat in 4 punten:

- Keuringsregime : is het toestel gecertificeerd/gekeurd?
- Technische staat : is het toestel in goede technische staat en veilig (geïnstalleerd)?
- Actueel dossier : is de documentatie in orde (handleiding, reparaties, et cetera)?
- Inspecties & onderhoud : worden afwijkingen opgemerkt en opgepakt?

De horeca wordt gecontroleerd op hygiëne, bouwkundige staat, ongedierte (onder andere overlast, wering & bestrijding) en op voldoen aan HACCP (onder andere bewaren, bereiden en presenteren).

Risicomanagementsysteem WAS

De attractie- en speeltoestellen van de bezochte recreatieparken worden in ieder geval gecontroleerd op de wettelijke eisen. Daarnaast wordt, indien het aanwezig is, ook het risicomanagementsysteem beoordeeld door middel van een audit van dit systeem.

Dit risicomanagementsysteem voorziet in processen en beleid dat verdergaat dan de wettelijke eisen en is geen verplichting. Om die reden kan er niet gehandhaafd worden indien dit systeem, naar mening van de NVWA, onvoldoende blijkt te werken (zolang de wet wel wordt gevolgd). Indien het systeem voldoende wordt gevonden, zal de inspectiedruk door de NVWA worden verlaagd. Een goed werkend risicomanagementsysteem is een reden om het risico lager in te schatten. De NVWA zal dan minder vaak langskomen, zodat meer tijd besteed kan worden aan locaties met een hoger risico.

Het risicomanagementsysteem wordt beoordeeld op onder andere: beschikbaarheid van gegevens, systeemvereisten, opleiding & instructie, zelfcontrole, corrigerende acties, omgaan met klachten, verificatie op inkoop. Het systeem wordt door de NVWA akkoord of niet akkoord bevonden.

Indien een bedrijf meerdere locaties heeft, wordt de werking van het risicomanagementsysteem gecontroleerd door het inspecteren van toestellen op meerdere locaties.

Resultaten

In 2020 zijn 36 recreatieparken bezocht door de NVWA in het kader van het project Recreatieparken. Bij alle 36 is toezicht gehouden op de wettelijke eisen met betrekking tot het WAS, daarnaast is bij 14 van deze recreatieparken voor het WAS gekeken naar het risicomanagementsysteem. Bij 7 recreatieparken is een inspectie uitgevoerd op de horeca.

Toezicht op voedselveiligheidsregels

Bij 5 (71%) van de 7 recreatieparken is geen overtreding van de wet(telijke eisen) met betrekking tot de voedselveiligheid geconstateerd. De gevonden overtredingen hadden betrekking op hygiëne en HACCP. Beide recreatieparken hebben een waarschuwing gekregen. Bij (digitale) herinspectie waren de overtredingen opgeheven.

Wettelijke eisen WAS

Bij 26 (72%) van de 36 bedrijven is geen overtreding van de wet(telijke eisen) geconstateerd. Bij 10 (28%) bedrijven zijn overtredingen van de wet geconstateerd (Tabel 1) en is er opgetreden door middel van het geven van een waarschuwing, dan wel het opmaken van een (of meer) beschikking(en) en/of rapport van bevindingen. Bij 9 van de 10 overtredende bedrijven ging het om het overtreden van 1 van de wettelijke eisen (soms meerdere malen – bijvoorbeeld meerdere toestellen waren niet gekeurd), in een enkel geval werden verschillende wettelijke eisen overtreden.

In totaal zijn er 27 maatregelen opgelegd: 2 waarschuwingen, 23 beschikkingen, 2 rapporten van bevindingen en 0 proces-verbalen. Deze maatregelen zijn onevenredig verdeeld over de bedrijven (Tabel 2). Bij de meeste bedrijven zijn 1 of 2 maatregelen opgelegd, bij 2 bedrijven zijn er respectievelijk 6 en 11 maatregelen opgelegd (Tabel 3).

wettelijke eisen WAS	bedrijven die niet voldoen	percentage
Technische staat	3	8
Keuringsregime	5	14
Actueel dossier	2	6
Inspectie & onderhoud	3	8
Totaal	10	28

Tabel 1: overzicht voldoen aan wettelijke eisen WAS

maatregel	aantal	percentage
Waarschuwing (SW)	2	7
Beschikking (BS)	23	85
Rapport van bevindingen (RvB)	2	7
Proces-verbaal (PV)	0	0
Totaal	27	100

Tabel 2: maatregelen WAS (het verschil in totaal percentage komt door afronding van percentages)

opgelegde maatregelen	bedrijven	totaal aan maatregelen
1 opgelegde maatregel	6	6
2 opgelegde maatregelen	2	4
>2 opgelegde maatregelen	2	17
Totaal	10	27

Tabel 3: aantal opgelegde maatregelen per bedrijf onder het WAS

Risicomanagementsysteem WAS

Het hebben van een risicomanagementsysteem is geen wettelijke vereiste onder het WAS, daarom zal hier niet worden ingegaan op de onderdelen die beoordeeld zijn tijdens de audits en alleen worden gemeld of het voldoet of niet.

Bij 14 van de 36 recreatieparken was een risicomanagementsysteem aanwezig, dat gecontroleerd kon worden door de NVWA. Bij 6 recreatieparken (43%) is het systeem akkoord bevonden. Deze bedrijven vallen daardoor in een lagere risicocategorie en krijgen een lagere toezichtdruk.

Conclusie

In 2020 zijn er 36 recreatieparken geïnspecteerd. Vanwege de risicogerichte aanpak kunnen de resultaten niet vertaald worden naar een nalevingsbeeld van de gehele branche.

Bij 10 bedrijven (28%) zijn overtredingen van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS) geconstateerd. Hiervoor zijn in totaal 2 rapporten van bevindingen en 23 beschikkingen opgemaakt en 2 waarschuwingen gegeven.

Bij 2 van de 7 locaties die werden geïnspecteerd op voedselveiligheidseisen (beperkt in verband met corona) zijn 2 overtredingen geconstateerd, hiervoor zijn waarschuwingen gegeven.

Bij herinspectie waren alle geconstateerde overtredingen opgeheven.

Een overtredingspercentage van 28% op het WAS is hoog. Wel zijn er signalen dat veiligheid (en het conformeren aan de WAS) aandacht krijgt van de geïnspecteerde bedrijven.

Dat blijkt onder meer uit het feit dat 14 van de 36 parken een risicomanagementsysteem gebruiken om taken rondom veiligheid structureel op te pakken. Dat 57% van deze systemen nog geen reden geeft voor het verminderen van het toezicht door de NVWA is een signaal dat hier werk te doen is door de branche. Ook het feit dat het merendeel van de tekortkomende parken een specifiek deel van de wetgeving overtreedt, geeft aan dat er aandacht is voor veiligheid op verschillende aspecten maar dat men het nog niet op alle punten op orde heeft. Met name met betrekking tot het keuringsregime (meerdere niet-goedgekeurde toestellen) is aandacht vereist.

Het is belangrijk de komende jaren de inspectiedruk op peil te houden om het niveau van naleving te verhogen en de bedrijven de volgende stap te laten maken. Dit door de recreatieparkhouders aan te zetten tot het continu verbeteren van het invullen van hun verantwoordelijkheid met betrekking tot de veiligheid en regelgeving.

Vervolgaanpak

Het project wordt in 2021 voortgezet. In principe worden de inspecties voor WAS en voedselveiligheid weer gezamenlijk uitgevoerd.

Voor het project zal het dynamische bedrijvenbestand worden geüpdatet. Er wordt een nieuwe risico-inventarisatie gemaakt die zal resulteren in een lijst van recreatieparken die geïnspecteerd zullen worden. De resultaten van dit project worden meegenomen in de risico-inventarisatie.

Advies consumenten

Consumenten wordt aangeraden te allen tijde bewust te zijn van de eigen verantwoordelijkheid. Houd altijd zelf toezicht op spelende kinderen en blijf zelf nadenken of iets veilig kan, dan wel veilig is. Eenzelfde advies geldt voor het bezoeken van horecagelegenheden. Blijf zelf opletten en neem geen onnodige risico's. Meld onveilige of onhygiënisch (lijkende) situaties bij het recreatiepark (en indien nodig ook bij de NVWA).

Bijlage A: tabellen met inspectieresultaten data WAS

technische staat	aantal	percentage
Voldoet	20	56
Voldoet met opmerking	12	33
Voldoet niet	3	8
Niet beoordeeld	1	3

Tabel 4: inspectieresultaten met betrekking tot de technische staat

keuringsregime	aantal	percentage
Voldoet	25	69
Voldoet met opmerking	6	17
Voldoet niet	5	14
Niet beoordeeld	-	-

Tabel 5: inspectieresultaten met betrekking tot het keuringsregime

actueel dossier	aantal	percentage
Voldoet	22	61
Voldoet met opmerking	10	28
Voldoet niet	2	6
Niet beoordeeld	2	6

Tabel 6: inspectieresultaten met betrekking tot het actueel dossier

inspectie & onderhoud	aantal	percentage
Voldoet	24	67
Voldoet met opmerking	9	25
Voldoet niet	3	8
Niet beoordeeld	-	-

Tabel 7: inspectieresultaten met betrekking tot inspectie & onderhoud

categorie	aantal	percentage
Geïnspecteerde bedrijven	36	100
Bedrijven met maatregel	10	28
Bedrijf voldoet aan wettelijke eisen	12	33
Bedrijf voldoet (met opmerking) aan de wettelijke eisen	26	72
Bedrijf voldoet niet aan 1 van de wettelijke eisen	9	25
Bedrijf voldoet niet aan meer dan 1 van de wettelijke eisen	1	3

Tabel 8: samenvatting inspectieresultaten onder het WAS